

Till kommun- och stadsstyrelserna och
och samkommunernas styrelser

Ändrade bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsärenden

Riksdagen godkände 29.5.2015 lagarna om ändring av förvaltningslagen, förvaltningsprocesslagen, 2 och 6 § i lagen om högsta förvaltningsdomstolen och 24 § i viteslagen. Samtidigt godkändes ändringar i bestämmelserna om sökande av ändring i 174 lagar.

Begäran om omprövning kommer i större utsträckning att användas som första skede vid sökande av ändring också i förvaltningsbesvärärenden. Förvaltningslagen har justerats bland annat när det gäller vem som har rätt att begära omprövning och hur omprövning påverkar verkställigheten av beslut. Tillämpningsområdet för reglering av besvärstillstånd har utvidgats till nya ärendekategorier när det gäller sökande av ändring i ett beslut av förvaltningsdomstolen hos högsta förvaltningsdomstolen.

Syftet med lagändringarna är att effektivisera och försnabba givandet av rättsskydd i förvaltningsärenden samt att vidareutveckla högsta förvaltningsdomstolens roll i riktning mot en domstol som styr förvaltningen och förvaltningsprocessen genom sina avgöranden.

Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2016 och de tillämpas på de förvaltningsbeslut som fattas efter detta datum. Kommunerna och samkommunerna ska uppdatera anvisningarna om sökande av ändring som fogas till förvaltningsbeslut så att anvisningarna motsvarar den nya lagstiftningen från och med den 1 januari 2016.

Närmare upplysningar:

E-postservice: forvaltningsjuristerna@kommunforbundet.fi

Saija Haapalehto, jurist, tfn 050 567 0862

Katariina Huikko, ledande jurist, tfn 050 566 4327

Mervi Kuittinen, jurist, tfn 050 520 8071

Kirsi Mononen, ledande jurist, tfn 040 569 5511

Riitta Myllymäki, ledande jurist, tfn 050 349 5460

Ida Sulin, jurist, tfn 050 563 3023

Arto Sulonen, direktör för juridiska ärenden, tfn 0400 850 232

Bakgrund

Det främsta syftet med lagändringarna är att effektivisera och försnabba givandet av rättsskydd i förvaltningsärenden samt att vidareutveckla högsta förvaltningsdomstolens roll i riktning mot en domstol som styr förvaltningen och förvaltningsprocessen genom sina avgöranden. Målet är att flytta tyngdpunkten i sökandet av ändring i förvaltningsärenden till ett så tidigt skede av ärendets behandling som möjligt.

Målet är också att förenhetliga och förtydliga regleringen av sökandet av ändring i olika ärendegrupper. Införandet av fler bestämmelser om omprövningsbegäran och besvärstillstånd ärendegruppsvis i lagstiftningen för olika förvaltningsområden innebär att det görs ändringar i flera lagar för de olika förvaltningsområdena.

Sökande av ändring i ärenden som gäller undervisning, social- och hälsovård, samhälle, miljö och markanvändning

Kommunförbundets enhet för undervisning och kultur har utarbetat det bifogade meddelandet om lagändringar inom undervisningssektorn.

De främsta ändringarna inom social- och hälsovården gäller lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården och lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården. Dessa ändringar gäller bland annat tidsfristen för omprövningsbegäran, möjligheten att lämna in besvär till den myndighet som fattat beslutet samt möjligheten att överklaga beslut hos högsta förvaltningsdomstolen. Om ändringar inom social- och hälsovården meddelas närmare senare i en kommunnyhet samt i anslutning till ett cirkulär som gäller ändringar i klientavgifterna.

En del ändringar har gjorts i bestämmelserna om ändringssökande i fråga om räddningstvåsen, miljö- och hälsoskydd, vattentjänster, kollektivtrafik, avbytarservice, bostadssektorn, terrängtrafik, avfallslagen, gatuunderhållet och lagen om kommunernas förköpsrätt. De flesta ändringarna anknyter till regleringen av besvärstillstånd och delvis till införandet av omprövningsförfarande. Kommunförbundets sakkunniga på olika lagstiftningsområden meddelar om ändringarna separat.

Sökande av ändring enligt kommunallagen

Kommunallagens bestämmelser om sökande av ändring har inte ändrats. Dessa (omprövningsbegäran och kommunalbesvär) är subsidiära i förhållande till bestämmelserna i speciallagar och viker för bestämmelser om omprövningsförfarande och förvaltningsbesvär i en speciallag.

Däremot är förvaltningslagen subsidiär i förhållande till kommunallagen. Kapitel 7 a om omprövningsförfarande i förvaltningslagen tillämpas således enbart som komplement till omprövningsbegäran enligt kommunallagen.

Preciseringar i omprövningsförfarandet

Allmänna bestämmelser om omprövningsförfarande ingår sedan tidigare i förvaltningslagens kapitel 7 a. Lagen har ändå saknat bestämmelser om vem som har rätt att begära omprövning eller vilken myndighet som har befogenhet att behandla en omprövningsbegäran.

Omprövning får begäras av den som redan innan lagändringen trädde i kraft hade rätt att överklaga ett förvaltningsbeslut. Omprövning får för det första begäras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet. Också en myndighet får begära omprövning på grundval av en bestämmelse i lag eller om rätten att söka ändring är behövlig för det allmänna intresse som myndigheten ska bevaka. Bestämmelsen gäller främst situationer där den bevakande myndigheten innan lagändringen gjordes hade rätt att överklaga ett förvaltningsbeslut av en annan myndighet.

Omprövningsbegäran ska göras skriftligt hos den myndighet som fattat förvaltningsbeslutet. Före lagändringen har en sådan bestämmelse ingått i flera lagar för olika förvaltningsområden. Efter att den allmänna bestämmelsen har trätt i kraft behöver det inte längre föreskrivas särskilt om saken i lagstiftning för de olika förvaltningsområdena. Separata bestämmelser om omprövningsmyndigheten behövs ändå när omprövning begärs hos någon annan myndighet än den som meddelat beslutet. Av omprövningsbegäran ska framgå vilket beslut som avses, hurdan omprövning som begärs och på vilka grunder omprövning begärs.

Ett beslut i vilket omprövning får begäras får inte verkställas innan det har vunnit laga kraft. Ett beslut får dock verkställas innan det har vunnit laga kraft om så föreskrivs i lag eller om beslutet till sin natur är sådant att det bör verkställas omedelbart eller om ett allmänt intresse kräver att verkställigheten av beslutet inte uppskjuts. Bestämmelsen motsvarar regleringen av ett besluts verkställbarhet enligt förvaltningsprocesslagen.

Omprövningsbegäran allt oftare första skede vid ändringssökande

Syftet med att använda omprövningsbegäran i större utsträckning är att stärka förvaltningsmyndighetens roll när rättsskydd ges. Lagändringarna har gjorts i respektive speciallagar. Avsikten är att ärenden där det inte råder principiella tolkningsproblem ska kunna behandlas hos en förvaltningsmyndighet, och då kan förvaltningsdomstolarna koncentrera sig på att avgöra de egentliga rättstvisterna.

Omprövningsbegäran omfattar inte sådana ärendegrupper där ärendet utreds synnerligen noggrant redan i första skedet av förvaltningsförfarandet eller som i allmänhet är förenade med krävande rättslig prövning. Då kan omprövningsskedet onödigt förlänga den totala längden på ärendets behandling. Sådana ärenden är till exempel många tillståndsärenden som har stor betydelse för parten och samhället, såsom näringstillståndsärenden.

Systemet med besvärstillstånd utsträcks till nya ärendegrupper

Enligt 13 § i förvaltningsprocesslagen kan det i en annan lag föreskrivas att besvärstillstånd krävs för anförande av besvär hos högsta förvaltningsdomstolen. Hittills har ungefär hälften av de ärenden som inkommit till högsta förvaltningsdomstolen omfattats av besvärstillståndsregleringen.

I speciallagar har det gjorts ändringar för att utsträcka besvärstillståndssystemet till nya ärendegrupper. Men besvärstillstånd krävs ändå inte heller i fortsättningen för sådana ärendegrupper till vilka det i besvärsskedet oftast hänförs sig krävande rättsliga frågor eller som generellt sett har särskilt stor betydelse för parten eller samhället eller som är vittomfattande. Det kan till exempel vara fråga om ärenden som gäller återkallande av näringstillstånd, en betydande administrativ påföljd eller verkställighet av ett administrativt tvångsmedel. Besvärstillstånd behövs inte heller i ärenden som gäller tvångsomhändertagande av barn eller i andra förvaltningstvistemål där högsta förvaltningsdomstolen är första och enda besvärinstans.

Ändringar i förvaltningsprocesslagen och lagen om högsta förvaltningsdomstolen

Besvär över ministeriernas förvaltningsbeslut ska anföras hos förvaltningsdomstolen. Från och med 2016 ska endast besvär över förvaltningsbeslut som statsrådets allmänna sammanträde meddelat anföras direkt hos högsta förvaltningsdomstolen. Bestämmelser om undantag till den allmänna bestämmelsen kan vid behov införas i den övriga lagstiftningen. Besvär får anföras endast på den grunden att beslutet strider mot lag. Bestämmelsen grundar sig på den vedertagna principen enligt vilken det till förvaltningsdomstolens behörighet endast hör att bedöma lagenligheten av det beslut som utgör föremål för besvären.

Om det i ärendet krävs besvärstillstånd, kan beslutet verkställas innan det har vunnit laga kraft. Ett beslut får dock inte börja verkställas, om anförande av besvär skulle bli meningslöst till följd av verkställigheten eller om högsta förvaltningsdomstolen förbjuder verkställigheten.

En part får ansöka om återbrytande eller undanröjande av ett laga kraft vunnit beslut endast en gång i samma ärende, om det inte är nödvändigt att pröva ärendet på nytt. Lagen om högsta förvaltningsdomstolen har ändrats så att beslut i ett ärende som gäller återbrytande eller undanröjande i fortsättningen kan fattas i en sammansättning med en ledamot om ansökan inte tas upp för prövning. Vid behov kan ansökan behandlas också i en sammansättning med exempelvis tre eller fem ledamöter.

I ett ärende som gäller föreläggande av vite söks ändring på samma sätt som i ett beslut som gäller huvudförpliktelsen

I beslut som gäller föreläggande av vite ska ändring i fortsättningen sökas enligt vad som föreskrivs om sökande av ändring i ett beslut som gäller huvudförpliktelsen. Om sökande av ändring i ett beslut som gäller föreläggande av huvudförpliktelse bestäms i speciallagen i fråga. Föreläggande av vite hör alltid till en viss huvudförpliktelse och i allmänhet meddelas ett gemensamt beslut om föreläggandet och förpliktelsen. Därför är det följdriktigt att ändring söks på samma sätt. Beslut om gäller utdömmande av vite ska överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen och högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen.

Personuppgiftslagen och offentlighetslagen omfattas nu av systemet med besvärstillstånd

Beslut av dataombudsmannen och datasekretessnämnden enligt personuppgiftslagen får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Beslut som förvaltningsdomstolen meddelat med stöd av personuppgiftslagen får i fortsättningen överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Likaså får beslut som förvaltningsdomstolen meddelat med stöd av offentlighetslagen i fortsättningen överklagas genom besvär om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

Hanna Tainio
vice verkställande direktör

Saija Haapalehto
jurist

Bilagor

Meddelande om ändrade bestämmelser om sökande av ändring i undervisningsärenden

Lag om ändring av förvaltningsprocesslagen 891/2015

Lag om ändring av 2 och 6 § i lagen om högsta förvaltningsdomstolen 892/2015

Lag om ändring av förvaltningslagen 893/2015

Lag om ändring av 24 § i viteslagen 894/2015

Lag om ändring av personuppgiftslagen 901/2015

Lag om ändring av 33 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet 907/2015

Ändrade bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsärenden den 1 januari 2016

Ändringar har gjorts i lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen, lagen om grundläggande konstundervisning, lagen om grundläggande yrkesutbildning, lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården, förvaltningslagen och förvaltningsprocesslagen samt 160 övriga lagar. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016.

Begäran om omprövning enligt förvaltningslagen kommer i större utsträckning att användas som första skede vid sökande av ändring också i förvaltningsbesvärsärenden, och i de omständigheterna är det första beslut som man får överklaga hos förvaltningsdomstolen det beslut som meddelats med anledning av begäran om omprövning.

Också tillämpningsområdet för reglering av besvärstillstånd har utvidgats till nya ärendekategorier när det gäller sökande av ändring i ett beslut av förvaltningsdomstolen hos högsta förvaltningsdomstolen. Genom reglering av besvärstillstånd har dels antalet sådana ärenden där högsta förvaltningsdomstolen meddelar avgörande i sak begränsats, dels har besvärsförbud ändrats till reglering av besvärstillstånd i sådana ärendekategorier som kan innehålla frågor som ger rum för juridisk tolkning eller när det gäller en persons grundläggande fri- och rättigheter. I ett ärende som gäller besvärstillstånd ska högsta förvaltningsdomstolen undersöka om det finns grund för att bevilja besvärstillstånd. Bestämmelserna om grunderna för besvärstillstånd i 13 § i förvaltningsprocesslagen har inte ändrats i sammanhanget.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2016. De nya bestämmelserna om sökande av ändring tillämpas på de förvaltningsbeslut som fattas medan bestämmelserna gäller.

Kommunerna och samkommunerna ska uppdatera anvisningarna om sökande av ändring, vilka ska fogas till förvaltningsbesluten, så att anvisningarna motsvarar den nya lagstiftningen från och med den 1 januari 2016. Anvisningar om sökande av ändring som ska fogas till besluten finns på webbtjänsten Suomi.fi/Arbetsrum (Mallar för anvisning om sökande av ändring i kommunerna). Motsvarande mallar för undervisnings- och kultursektorn på samma webbplats uppdateras under hösten så att de följer bestämmelserna som träder i kraft den 1 januari 2016.

Kommunförbundet sänder ett cirkulär om saken under hösten. Kommunförbundets publikation Sökande av ändring i kommunala myndigheters beslut kommer att uppdateras och den nya versionen publiceras under våren 2016.

LAG OM ÄNDRING AV LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING (959/2015)

1. Begäran om omprövning (42 §)

Att använda begäran om omprövning som första skede vid sökande av ändring har utvidgats i lagen om grundläggande utbildning. Lagen ändras 1.1.2016 så att i ärenden där man i dag söker ändring genom förvaltningsbesvär hos regionförvaltningsverket får man i fortsättningen begära omprövning enligt förvaltningslagen.

De allmänna bestämmelserna om omprövningsbegäran ingår i 7 a kap. i förvaltningslagen och de tillämpas till den del något annat inte föreskrivs i lagen om grundläggande utbildning.

Enligt förvaltningslagen får omprövning begäras av beslut som gäller

- antagning som elev
- rätten enligt 13 § till undervisning i religion och livsåskådningskunskap
- anordnande av särskilt stöd enligt 17 §
- särskilda undervisningsarrangemang enligt 18 §
- förlängd läroplikt enligt 25 § 2 mom., samt
- inledande av utbildning vid en annan tidpunkt enligt 27 §.

Beslut som gäller antagning som elev, anordnande av särskilt stöd, särskilda undervisningsarrangemang och inledande av utbildning vid en annan tidpunkt, som man i dag söker ändring i genom besvär hos regionförvaltningsverket på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen, begär man från 1.1.2016 omprövning av på det sätt som anges i förvaltningslagen.

Också i beslut som gäller rätten till undervisning i religion och livsåskådningskunskap söks ändring i fortsättningen genom att man först begär omprövning hos regionförvaltningsverket. Detta är nytt, för hittills har man sökt ändring genom förvaltningsbesvär hos förvaltningsdomstolen. Det har ansetts ändamålsenligt att ett ärende som gäller sökande av ändring i fråga om rätten att få undervisning i ett visst ämne avgörs i första skedet hos regionförvaltningsverket och inte direkt hos förvaltningsdomstolen.

Tidigare har lagen om grundläggande utbildning inte haft bestämmelser om sökande av ändring i ett beslut som gäller förlängd läroplikt. I fortsättningen omfattas också beslut om förlängd läroplikt av omprövningsförfarandet i förvaltningslagen.

Omprövning begärs hos regionförvaltningsverket.

Omprövning ska begäras inom 14 dagar från det att elevens vårdnadshavare eller lagliga företrädare delgavs beslutet. De ärenden som avses här ska behandlas skyndsamt (42b §).

I lagen om grundläggande utbildning finns inga bestämmelser om sökande av ändring i beslut som gäller morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt 8 a kapitlet i samma lag. Härvidlag sker inga förändringar, utan också i fortsättningen söks ändring i ett beslut som gäller antagande till morgon- och eftermiddagsverksamhet på det sätt som anges i kommunallagen.

2. Sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen (42a §)

Beslut som gäller en skriftlig varning till en elev, avstängning av en elev för viss tid eller en förmån eller rättighet enligt 31, 32 eller 33 § eller 34 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning får fortsättningsvis överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Härvidlag sker inga förändringar i bestämmelserna om sökande av ändring enligt lagen om grundläggande utbildning.

Också ett beslut som regionförvaltningsverket har meddelat med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Detta motsvarar läget i dag, där ändring i ett beslut av regionförvaltningsverket får sökas genom förvaltningsbesvär hos förvaltningsdomstolen. I detta sammanhang utvidgas rätten att överklaga hos förvaltningsdomstolen så att den också gäller ärenden om inledande av utbildning vid en annan tidpunkt. Detta har tidigare varit förbjudet med stöd av lagen om grundläggande utbildning.

Besvären ska anföras hos förvaltningsdomstolen inom 14 dagar från det att elevens vårdnadshavare eller lagliga företrädare delgavs beslutet. De ärenden som avses här ska behandlas skyndsamt.

3. Sökande av ändring i ett beslut som gäller bedömningen av en elev (42c §)

Lagen om grundläggande utbildning har fått den nya paragrafen 42c som gäller sökande av ändring i bedömningen av en elev. Såsom tidigare får ett beslut som gäller bedömningen av en elev inte överklagas genom besvär, utan en ny bedömning ska begäras.

Bestämmelserna om ny bedömning har flyttats från förordningen om grundläggande utbildning till själva lagen. Bestämmelsen är så kompletterad att inte bara elevens vårdnadshavare utan också någon annan laglig företrädare eller eleven själv, om han eller hon fyllt 15, får söka ändring. Eleven och hans eller hennes vårdnadshavare eller lagliga företrädare har parallell rätt att söka ändring. Dessa kan hos rektor begära ny bedömning av studieframstegen eller kvarstannande i årskurs eller ny slutbedömning inom två månader från delfåendet. I fråga om den nya bedömningen beslutar skolans rektor och elevens lärare gemensamt.

Förfarandet med rättelse av bedömningen enligt förordningen om grundläggande utbildning har ersatts med omprövningsförfarande enligt förvaltningslagen. I fortsättningen får elevens vårdnadshavare eller lagliga företrädare eller eleven själv, om han eller hon fyllt 15, på det sätt som anges i förvaltningslagen begära omprövning av den nya bedömning som gjorts på begäran eller av ett avgörande genom vilket begäran har avslagits. Omprövning ska begäras hos regionförvaltningsverket inom 14 dagar från det att han eller hon fick del av beslutet.

För tydlighetens skull har paragrafen också bestämmelser om alternativa sätt för regionförvaltningsverket att handla med anledning av omprövningsbegäran. Regionförvaltningsverket kan ändra förvaltningsbeslutet, upphäva beslutet, avslå begäran om omprövning eller återförvisa ärendet till rektor för ny behandling.

4. Besvärsförbud (42d §)

Den nya paragrafen 42d i lagen om grundläggande utbildning gäller besvärsförbud. I praktiken motsvarar bestämmelsen nuläget.

Andra beslut som gäller disciplin (36 §) än sådana beslut som gäller skriftlig varning eller avstängning av en elev för viss tid får inte överklagas genom besvär.

Sådana beslut av förvaltningsdomstolen där första skedet vid ändringssökandet har varit omprövningsbegäran hos regionförvaltningsverket får inte överklagas genom besvär.

Beslut av regionförvaltningsverket i ett ärende som gäller bedömningen av en elev får inte överklagas genom besvär.

5. Besvärstillstånd till högsta förvaltningsdomstolen (42e §)

Den nya paragrafen 42e i lagen om grundläggande utbildning gäller förfarande med besvärstillstånd. Enligt paragrafen får, om inte något annat föreskrivs i samma lag, beslut av förvaltningsdomstolen överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

I praktiken tillämpas förfarande med besvärstillstånd i fortsättningen på förvaltningsdomstolens beslut som gäller en skriftlig varning till en elev, avstängning av en elev för viss tid eller en förman eller rättighet enligt 31, 32 eller 33 § eller 34 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning. En ändring jämfört med tidigare är alltså att förbudet att hos högsta förvaltningsdomstolen överklaga ett beslut av förvaltningsdomstolen som gäller en skriftlig varning till en elev eller avstängning av en elev för viss tid, nu ändras till reglering av besvärstillstånd. Möjligheten att hos högsta förvaltningsdomstolen överklaga ett beslut av förvaltningsdomstolen som gäller avgiftsfri undervisning, skolrese- och inkvarteringsförmån samt ersättning för vård vid olycksfall, ändras nu till reglering av besvärstillstånd.

LAG OM ÄNDRING AV GYMNASIELAGEN (958/2015)

1. Begäran om omprövning (34 §)

Att använda begäran om omprövning som första skede vid sökande av ändring har utvidgats i gymnasielagen. Lagen är så ändrad att i ärenden där man i dag söker ändring genom förvaltningsbesvär hos regionförvaltningsverket får man i fortsättningen begära omprövning enligt förvaltningslagen.

De allmänna bestämmelserna om omprövningsbegäran ingår i 7 a kap. i förvaltningslagen. Bestämmelserna tillämpas om inte något annat föreskrivs i gymnasielagen.

Enligt förvaltningslagen får omprövning begäras av beslut som gäller

- antagning som studerande
- särskilda undervisningsarrangemang enligt 13 §
- tillgodoräknande av studier som fullgjorts i ett annat sammanhang
- förlängning av den tid under vilken gymnasiet lärokurs får slutföras och när en studerande ska anses ha avgått från gymnasiet
- rätten enligt 9 § till undervisning i religion och livsåskådningskunskap.

I beslut som gäller antagning som studerande, särskilda undervisningsarrangemang, tillgodoräknande av studier som fullgjorts i ett annat sammanhang, förlängning av den tid under vilken gymnasiet lärokurs får slutföras och när en studerande ska anses ha avgått från gymnasiet, där man i dag söker ändring genom besvär hos regionförvaltningsverket på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen, begär man alltså i fortsättningen omprövning på det sätt som anges i förvaltningslagen.

Också i beslut som gäller rätten till undervisning i religion och livsåskådningskunskap söks ändring i fortsättningen genom att man först begär omprövning hos regionförvaltningsverket. Detta är nytt, för hittills har man sökt ändring genom förvaltningsbesvär hos förvaltningsdomstolen. Det har ansetts ändamålsenligt att ett ärende som gäller sökande av ändring i fråga om rätten att få undervisning i ett visst ämne avgörs i första skedet hos regionförvaltningsverket och inte direkt hos förvaltningsdomstolen.

Omprövning begärs hos regionförvaltningsverket.

Omprövning ska begäras inom 14 dagar efter att beslutet delgavs den studerande. De ärenden som avses här ska behandlas skyndsamt (34 b §).

2. Sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen (34a §, 34b §)

Ändring i beslut som gäller varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid, uppsägning av en studerande från elevhemmet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller en förmån eller rättighet enligt 28 § söks fortsättningsvis genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Till denna del har gymnasielagens bestämmelser om sökande av ändring inte ändrats. De ärenden som avses här ska behandlas skyndsamt. Såsom tidigare ska besvär anföras inom 14 dagar efter att beslutet delgavs den studerande.

Också ett beslut som regionförvaltningsverket har meddelat med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Detta motsvarar läget i dag, där ändring i ett beslut av regionförvaltningsverket söks genom förvaltningsbesvär hos förvaltningsdomstolen.

Besvär hos förvaltningsdomstolen ska anföras inom 14 dagar efter att beslutet delgavs den studerande. De ärenden som avses här ska behandlas skyndsamt.

3. Besvärstillstånd hos högsta förvaltningsdomstolen (34c §)

Den nya paragrafen 34c i gymnasielagen gäller besvärstillstånd. Enligt paragrafen får, om inte något annat föreskrivs i samma lag, beslut av förvaltningsdomstolen fortsättningsvis överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

I praktiken tillämpas besvärstillståndsförfarande på förvaltningsdomstolens beslut som gäller varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid, uppsägning av en studerande från elevhemmet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller en förmån eller rättighet enligt 28 §.

4. Sökande av ändring i ett beslut som gäller bedömningen av en studerande (34d §)

Den nya paragrafen 34d i gymnasielagen gäller sökande av ändring i beslut om bedömningen av en studerande. Såsom tidigare får ett beslut som gäller bedömningen av en studerande inte överklagas genom besvär, utan ny bedömning ska begäras.

Bestämmelserna om ny bedömning har flyttats från gymnasieförordningen till själva lagen. Innehållet i bestämmelserna har inte ändrats. Såsom tidigare kan en studerande hos rektor begära ett nytt beslut om studieframstegen eller en ny slutbedömning inom två månader efter det att han eller hon fick del av beslutet. I fråga om den nya bedömningen beslutar skolans rektor och den studerandes lärare gemensamt.

Förfarandet med rättelse av bedömning enligt gymnasieförordningen har ersatts med omprövningsförfarande enligt förvaltningslagen. I fortsättningen får den studerande på det sätt som anges i förvaltningslagen begära omprövning av den nya bedömning som gjorts på begäran eller av ett avgörande genom vilket begäran har avslagits. Omprövning ska begäras hos regionförvaltningsverket inom 14 dagar från det att den studerande fick del av beslutet.

För tydlighetens skull har paragrafen också bestämmelser om alternativa sätt för regionförvaltningsverket att handla med anledning av omprövningsbegäran. Regionförvaltningsverket kan ändra förvaltningsbeslutet, upphäva beslutet, avslå begäran om omprövning eller återförvisa ärendet till rektor för ny behandling.

5. Besvärsförbud (34e §)

Den nya paragrafen 34e i gymnasielagen gäller besvärsförbud. I praktiken motsvarar bestämmelsen nuläget.

Andra beslut som gäller disciplin än beslut om skriftlig varning till en studerande eller avstängning för viss tid (inklusive uppsägning från elevhemmet) får inte överklagas genom besvär.

Sådana beslut av förvaltningsdomstolen där första skedet vid ändringssökandet är omprövningsbegäran hos regionförvaltningsverket får inte överklagas genom besvär.

Beslut av regionförvaltningsverket i ett ärende som gäller bedömningen av en studerande får inte heller överklagas genom besvär.

LAG OM ÄNDRING AV LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE YRKESUTBILDNING (955/2015)

Omprövningsbegäran som första skede vid sökande av ändring har redan tidigare införts inom den grundläggande yrkesutbildningen. Tillämpningsområdet för omprövningsförfarandet har inte utvidgats.

Lagen om grundläggande yrkesutbildning har fått den nya paragrafen 44f som gäller besvärstillståndsförfarande. Enligt paragrafen får, om inte något annat föreskrivs i samma lag, ett beslut av förvaltningsdomstolen överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. I övrigt har innehållet i lagens bestämmelser om ändringssökande inte ändrats.

LAG OM ÄNDRING AV 10 § I LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE KONSTUNDERVISNING (957/2015)

Omprövningsbegäran som första skede vid sökande av ändring har införts inom den grundläggande konstundervisningen. Lagen om grundläggande konstundervisning ändras den 1 januari 2016 så att ärenden som man i dag får söka ändring i genom förvaltningsbesvär enligt förvaltningsprocesslagen får man i fortsättningen begära omprövning av enligt förvaltningslagen.

De allmänna bestämmelserna om omprövningsbegäran ingår i 7 a kap. i förvaltningslagen. Bestämmelserna i förvaltningslagen tillämpas till den del något annat inte följer av lagen om grundläggande konstundervisning.

1. Omprövningsbegäran (10 §)

Enligt förvaltningslagen får omprövning begäras av beslut som gäller

- elevantagning
- elevavgifter enligt 12 §.

Omprövning begärs hos regionförvaltningsverket.

Det beslut som meddelas med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Besvär som gäller elevantagning ska behandlas skyndsamt. Över förvaltningsdomstolens beslut får besvär inte anföras.

Begäran om omprövning och besvär som gäller elevantagning ska anföras inom 14 dagar från det att beslutet delgavs eleven eller dennes vårdnadshavare eller lagliga företrädare.

I lagen om grundläggande konstundervisning finns ingen bestämmelse om tidsfristen när det gäller begäran om omprövning av en elevavgift. Det betyder att tidsfristen för att begära omprövning av ett beslut om en elevavgift enligt 12 § följer förvaltningslagen (49c §). En begäran om omprövning ska göras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet om elevavgiften.

2. Ny bedömning och rättelse av bedömningen av en elev (10 §)

Bestämmelserna om ny bedömning och rättelse av bedömningen av en elev har flyttats till 10 § om ändringssökande i lagen om grundläggande konstundervisning. Tidigare ingick bestämmelserna i förordningen.

Innehållet i dessa bestämmelser har inte ändrats. Fortsättningsvis kan en elev inom två månader efter det att han eller hon fick del av bedömningen begära en ny bedömning av den lärare eller de lärare som utfört bedömningen. Om eleven är missnöjd med den nya bedömningen eller med det beslut genom vilket begäran har avslagits, kan eleven begära rättelse av bedömningen hos rektor. Det beslut som gäller rättelse av bedömningen får inte överklagas genom besvär. Också besvärstillsägget motsvarar nuläget.

LAG OM ÄNDRING AV 15 § I LAGEN OM KLIENTAVGIFTER INOM SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDEN (1022/2015)

15 § om ändringssökande i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården ändras den 1 januari 2016. I 13 § i lagen om småbarnspedagogik sägs att på avgifter som tas ut för barndagvård tillämpas lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den, sådana de lyder den 1 januari 2013. Det betyder att ändringarna som gäller förfarandet med ändringssökande enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården inte tillämpas på avgifter som tas ut för barndagvård.

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 11 augusti 2015

891/2015

Lag

om ändring av förvaltningsprocesslagen

Utfärdad i Nådendal den 7 augusti 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förvaltningsprocesslagen (586/1996) 7, 13, 31 och 79 §, av dem 7 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 433/1999 samt 13 och 79 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 698/2005, samt

fogas till lagen en ny 64 a § som följer:

7 §

Besvär över statliga förvaltningsmyndigheters beslut

Beslut av en myndighet som är underställd statsrådet och beslut av ett ministerium får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Beslut av statsrådets allmänna sammanträde får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

Besvär får anföras på den grunden att beslutet strider mot lag.

13 §

Begränsning av besvärsrätten

I lag föreskrivs särskilt om när ändring i ett beslut av en myndighet som avses i 7—9 § inte får sökas genom besvär eller när besvärstillstånd krävs för anförande av besvär hos högsta förvaltningsdomstolen.

När besvärstillstånd enligt någon annan lag krävs för sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen, ska besvärstillstånd beviljas om

1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är av vikt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,

2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller om

3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan även beviljas så att det gäller endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Om besvär inte får anföras över ett avgörande i huvudsaken eller om besvärstillstånd krävs för anförande av besvär, gäller motsvarande begränsning också anförande av besvär över ett avgörande som sammanhänger med huvudsaken.

De begränsningar av besvärsrätten som avses i denna paragraf gäller inte sökande av ändring i förvaltningsdomstolens beslut i ett förvaltningsstvemål, om inte något annat föreskrivs särskilt.

31 §

Besluts verkställbarhet

Ett beslut i vilket ändring får sökas genom besvär får inte verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Ett beslut får dock verkställas innan det har vunnit laga kraft, om så föreskrivs i lag eller om beslutet till sin natur är sådant att det bör verkställas omedelbart eller om ett allmänt intresse kräver att verkställigheten av beslutet inte uppskjuts.

Om besvärstillstånd behövs i ärendet, får beslutet verkställas trots att besvär har anförts. Ett beslut får dock inte börja verkställas, om anförande av besvär skulle bli meningslöst till följd av verkställigheten eller om högsta förvaltningsdomstolen förbjuder verkställigheten.

64 a §

Begränsning av klagan och ansökan om återbrytande

En part får ansöka om återbrytande eller undanröjande av ett beslut endast en gång i samma ärende, om det inte av synnerligen vägande skäl är nödvändigt att pröva ärendet på nytt.

Nådendal den 7 augusti 2015

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

79 §

Besvär över annat beslut än det som avslutar behandlingen

Separata besvär får anföras över ett beslut som har fattats under handläggningen av ärendet och genom vilket

1) det har bestämts om ett vittnes eller någon annan persons rätt till ersättning eller ersättningsskyldighet,

2) ett ombud eller biträde har förvägrats rätt att uppträda,

3) vite, böter eller någon annan särskild påföljd har utdömts för underlåtenhet att följa en förpliktelse avsedd att säkerställa en rättgång,

4) det har meddelats föreskrifter om verkställigheten av det överklagade beslutet, om inte något annat följer av 13 § 4 mom., eller

5) det har utdömts straff för störande av behandlingen eller för någon annan sådan verksamhet.

När besvär anförs separat utgör besvären inte hinder för verkställigheten av beslut som har fattats under handläggningen, om inte den myndighet som fattat beslutet eller den myndighet som behandlar besvären över det beslutar något annat.

Med avvikelse från 1 mom. 4 punkten får besvär dock inte anföras separat över ett beslut som förvaltningsdomstolen har fattat under handläggningen av ärendet och genom vilket verkställigheten av det överklagade beslutet förbjuds eller avbryts.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

På sökande av ändring i ett förvaltningsbeslut som meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Justitie- och arbetsminister *Jari Lindström*

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 11 augusti 2015

892/2015

L a g

om ändring av 2 och 6 § i lagen om högsta förvaltningsdomstolen

Utfärdad i Nådendal den 7 augusti 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om högsta förvaltningsdomstolen (1265/2006) 2 och 6 §, av dem 6 § sådan den lyder i lag 79/2013, som följer:

2 §

Vid högsta förvaltningsdomstolen behandlas som rättskipningsärenden ärenden som gäller sökande av ändring eller extraordinärt ändringssökande och som enligt vad som föreskrivs någon annanstans i lag hör till högsta förvaltningsdomstolens behörighet.

6 §

I rättskipningsärenden är högsta förvaltningsdomstolen domför med fem ledamöter, om inte någon annan sammansättning föreskrivs i lag.

Högsta förvaltningsdomstolen är domför även med tre ledamöter när den behandlar och avgör

1) ärenden som gäller besvärstillstånd och yrkanden som har samband med dem,

2) ansöknings- eller besvärärenden som gäller verkställighetsförbud eller avbrytande av verkställighet eller något annat förordnande om verkställigheten,

3) ärenden som gäller rättshjälp,

4) ärenden som gäller rättegångens offentlighet i högsta förvaltningsdomstolen,

5) ärenden där besvär eller en ansökan till högsta förvaltningsdomstolen har återtagits, och yrkanden som har samband med sådana ärenden,

6) ärenden där förvaltningsdomstolen eller något annat organ som utövar förvaltningsrättskipning har avvisat antingen besvär eller ett på annat sätt för prövning överfört ärende, och yrkanden som har samband med sådana ärenden,

7) ärenden där det är fråga om huruvida ändring har sökts hos högsta förvaltningsdomstolen inom föreskriven tid eller huruvida ett ärende ska avvisas vid högsta förvaltningsdomstolen på någon annan grund, och yrkanden som har samband med sådana ärenden,

8) besvärärenden som avses i 24 § 1 och 2 mom. i mentalvårdslagen (1116/1990), och yrkanden som har samband med sådana ärenden,

9) ärenden som gäller extraordinärt ändringssökande och där ansökan enhälligt avslås eller avvisas, och yrkanden som har samband med sådana ärenden.

I de fall som avses i 2 mom. kan ärendet behandlas och avgöras utan de sakkunnigledamöter om vilkas deltagande i övrigt i en sammansättning vid avgörande föreskrivs särskilt.

Högsta förvaltningsdomstolen kan dock även i en sammansättning med en ledamot fatta beslut om att avvisa en ansökan enligt

64 a § i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om högsta förvaltningsdomstolen i samma ärende redan har meddelat ett beslut om en klagan eller en ansökan om återbrytande som gjorts av parten, samt yrkanden som har samband med ärendet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

Nådendal den 7 augusti 2015

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

Justitie- och arbetsminister *Jari Lindström*

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 11 augusti 2015

893/2015

Lag

om ändring av förvaltningslagen

Utfärdad i Nådendal den 7 augusti 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i förvaltningslagen (434/2003) 49 b, 49 d och 49 f §, sådana de lyder i lag 581/2010,
som följer:

49 b §

Omprövningsbegäran och besvärsförbud

I lag bestäms särskilt när det är möjligt att begära omprövning av ett beslut. I sådana fall får beslutet inte överklagas genom besvär.

Omprövning får begäras av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet. En myndighet får därtill begära omprövning på grundval av en bestämmelse i lag eller om rätten att söka ändring är behövlig för det allmänna intresse som myndigheten ska bevaka.

Det beslut som meddelats med anledning av begäran om omprövning får överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen eller i någon annan lag.

49 d §

Omprövningsbegärans form och innehåll

En begäran om omprövning ska göras skriftligen hos den myndighet som fattat be-

slutet eller hos den som sköter en offentlig förvaltningsuppgift och som fattat beslutet. Av skrivelsen ska framgå vilket beslut som avses, hurdan omprövning som begärs och på vilka grunder omprövning begärs.

49 f §

Besluts verkställbarhet

Ett beslut i vilket omprövning får begäras får inte verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Ett beslut får dock verkställas innan det har vunnit laga kraft, om så föreskrivs i lag eller om beslutet till sin natur är sådant att det bör verkställas omedelbart eller om ett allmänt intresse kräver att verkställigheten av beslutet inte uppskjuts.

När begäran om omprövning har gjorts kan den myndighet som behandlar begäran om omprövning förbjuda att beslutet verkställs eller bestämma att verkställigheten ska avbrytas. Ett avgörande i ett ärende som gäller förbud mot eller avbrytande av verkställighet får inte överklagas separat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016. denna lag tillämpas de bestämmelser som
På sökande av ändring i ett förvaltningsbe- gällde vid ikraftträdandet.
slut som meddelats före ikraftträdandet av

Nådendal den 7 augusti 2015

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

Justitie- och arbetsminister *Jari Lindström*

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 11 augusti 2015

894/2015

L a g

om ändring av 24 § i viteslagen

Utfärdad i Nådendal den 7 augusti 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i viteslagen (1113/1990) 24 § som följer:

24 §

Ändringsökande

I beslut som gäller föreläggande av vite eller föreläggande av hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande får ändring sökas enligt vad som föreskrivs om sökande av ändring i ett beslut som gäller huvudförpliktelsen.

Ett beslut som gäller utdömmande av vite eller verkställighet av hot om tvångsutförande eller hot om avbrytande får överklagas genom besvär på det sätt som anges i förvalt-

ningsprocesslagen (586/1996). Huvudförpliktelsen avgör vilken förvaltningsdomstol som är behörig och om sakkunnigledamöter ska delta i behandlingen av ett ärende.

Ett beslut genom vilket en myndighet inte har godkänt ett yrkande på ny behandling av ett ärende enligt 12 § 2 mom. får inte överklagas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

På sökande av ändring i ett förvaltningsbeslut som meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Nådendal den 7 augusti 2015

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Justitie- och arbetsminister *Jari Lindström*

RP 230/2014
LaUB 26/2014
RSv 319/2014

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 11 augusti 2015

901/2015

L a g

om ändring av 45 § i personuppgiftslagen

Utfärdad i Nådendal den 7 augusti 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i personuppgiftslagen (523/1999) 45 § som följer:

45 §

Ändringsökande

Beslut som dataombudsmannen och data-sekretessnämnden fattat får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Dataombudsmannen får överklaga beslut som datasekretessnämnden fattat med stöd av 43 §.

Över förvaltningsdomstolens beslut får be-

svär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

I datasekretessnämndens beslut kan det bestämmas att beslutet ska iakttas även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

På sökande av ändring i ett förvaltningsbeslut som meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Nådendal den 7 augusti 2015

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Justitie- och arbetsminister *Jari Lindström*

RP 230/2014
LaUB 26/2014
RSv 319/2014

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 11 augusti 2015

907/2015

Lag

om ändring av 33 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

Utfärdad i Nådendal den 7 augusti 2015

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) 33 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 495/2005, 701/2005 och 385/2007, som följer:

33 §

Ändringssökande

Om en betalningsskyldig anser att ett fel har inträffat när en avgift med stöd av 34 § i denna lag har fastställts i enlighet med lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), får den betalningsskyldige beträffande avgiften begära omprövning på det sätt som anges i förvaltningslagen (434/2003). Omprövning ska begäras inom sex månader från det att avgiften fastställdes.

Andra beslut och beslut som har meddelats med anledning av en begäran om omprövning får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som avses i 1 mom. får inte överklagas genom besvär. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Beträffande ändringssökande i ärenden som gäller rättegångens offentlighet gäller vad som bestäms i lagen om offentlighet vid rättegång i allmänna domstolar och i lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

På sökande av ändring i ett förvaltningsbeslut som meddelats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Nådendal den 7 augusti 2015

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

Justitie- och arbetsminister *Jari Lindström*

RP 230/2014
LaUB 26/2014
RSv 319/2014